

BEWARING

Graham Norton

Bewaring

the house of books

Oorspronkelijke titel: *Holding*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Hodder & Stoughton, Londen 2016

© Graham Norton, 2016

© Vertaling uit het Engels: Sabine Mutsaers, 2016

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2016

Omslagontwerp: Wil Immink Design, Maastricht

© Omslagfoto: Matt Murphy

Foto auteur: © Sophia Spring © Hodder & Stoughton

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 5177 4

ISBN 978 90 443 5178 1 (e-book)

NUR 332

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Rhoda – eindelijk een die jij kunt lezen!

DEEL I

1

Het was een algemeen geaccepteerd feit onder de inwoners van Duneen: mocht er ooit een misdaad gepleegd worden in het dorp en mocht brigadier Collins erin slagen de verdachte aan te houden, dan was de kans uiterst klein dat de arrestatie zou plaatsvinden na een achtervolging te voet. De mensen mochten hem graag en er werd niet beledigend over hem gesproken, maar voor de dorpingen was het best een ongemakkelijk idee dat hun veiligheid afhing van een man die al hevig zweette wanneer hij in de kerk ter communie ging.

Vanochtend leek echter niemand zich veel zorgen te maken. Vrijwel alle actie scheen zich te beperken tot Main Street, tevens de enige straat in het dorp. De winter moest zich nog aandienen, en toch liep Susan Hickey erbij alsof ze op het punt stond aan een poolexpeditie te beginnen. Ze stond onhandig gebukt met een staalborstel in de hand en probeerde enkele roestplekjes van haar hek te verwijderen. Daarnaast telde ze in gedachten hoeveel wijnflessen Brid Riordan behoedzaam in de glasbak gooide. Zestien! Kende die vrouw dan helemaal geen schaamte? Aan de overkant van de straat, voor de pub, hoestte Cormac Byrne een uiterst bevredigende klodder slijm op die hij die met een boog in de goot spuugde. Verderop bij de telefooncel keek de stoffige zwart-witte collie van de familie Lyons van de garage toe, tevreden omdat alles precies zo oninteressant was als hij had aangenomen, waarna hij zijn kop weer tussen zijn voorpoten liet zakken.

Voor O'Driscoll, winkel-annex-postkantoor-annex-café, stond de surveillancewagen van de politie, laag op zijn banden alsof hij er

al een hele tijd stond. Op de bestuurdersstoel zat brigadier Patrick James Collins, met zijn buik tegen het stuur geklemd. Zijn voornamen waren zo gekozen omdat de vader van zijn moeder, die Patrick heette, slechts zes weken voor de geboorte van zijn kleinzoon was gestorven, en omdat zijn moeder groot fan was van James Garner, de acteur uit *The Rockford Files*. De achternaam was geleverd door pa Collins. Achteraf gezien was de zorg die zijn ouders hadden besteed aan het kiezen van de doopnamen nogal misplaatst geweest, aangezien iedereen de brigadier kende als PJ.

PJ Collins was niet altijd dik geweest. Vroeger had hij op lange zomeravonden met de andere kinderen uit het laantje gespeeld achter de winkel van zijn ouders in Limerick. Busje-trap, verstoppertje, hoe laat is het meneer de wolf? Hun hoge lach, de beschuldigingen van valsspelen en zo nu en dan een huilbui waren hoorbaar geweest in de avondschemer totdat het gerammel van een vergiet of het sissende geluid van uien die werden gefruut hen naar binnen lokte voor het eten. PJ miste dat gevoel van ergens bij te horen. Hij kon zich bijna niet meer herinneren hoe het was geweest om niet uit de toon te vallen, niet steeds kritisch beoordeeld te worden. De puberteit had voor hem een combinatie van grote eetlust en traagheid met zich meegebracht, met als gevolg een steeds dikkere huid en het einde van zijn lidmaatschap van de vriendengroep. Hij had de kritische opmerkingen van zijn moeder niet nodig gehad om te beseffen waar het misging, maar hoewel hij zich in stilte telkens opnieuw had voorgenomen iets aan zijn gewicht te gaan doen, was hij op de een of andere manier alleen maar dikker en dikker geworden, en tegen de tijd dat hij van school ging, had hij het gevoel gehad dat afvallen een onmogelijke taak was geworden.

Achteraf gezien besepte hij dat hij zich altijd had verscholen achter zijn omvang, die hij had aangegrepen als excuus om zich te onttrekken aan de beproevingen die de adolescentie met zich meebracht. Het had voor hem geen zin om moed te verzamelen om een meisje mee uit te vragen, want welke Margaret of Fiona,

met hun lange bleke halzen en hun glanzende haar, zou nou zijn warme, klamme handen op haar lijf willen voelen op de dansvloer? De andere jongens probeerden elkaar te overtroeven met chique schoenen met leren zool of felgekleurde stickers op hun fiets, maar PJ wist dat hij nooit cool zou zijn, wat hij ook deed. Het was niet zo dat zijn overgewicht hem gelukkig maakte, maar het hielp hem wel om zichzelf een hoop verdriet te besparen. Het was een manier om overal aan te ontsnappen.

Het leven bij de politie beviel PJ goed. Hij voelde zich geen buitenbeentje in zijn uniform of door de surveillancewagen – althans niet méér dan hij toch al was – en het was voor hem niet moeilijk om beroepsmatig afstand te bewaren ten opzichte van de dorpsgenoten over wie hij als agent moest waken. Hij staarde door de voorruit naar de glooiende heuvel die de toeristen in hun auto's naar de kust voerde, op weg naar de schoonheid die hun beloofd was. De mensen stopten niet in Duneen. Er was dan ook niets wat het gehucht onderscheidde van willekeurige andere dorpen. Ingeklemd in een vriendelijk groen dal stonden aan weerszijden van de weg rommelige rijtjes huizen van twee of drie verdiepingen, lang geleden geschilderd in pasteltinten die men gewoonlijk associeert met babykleding. Aan het einde van Main Street was de oude brug over de Torne. Daarachter hield de degelijke grijze kapel de wacht op een heuveltje. Geen levende ziel kon zich herinneren dat het er ooit anders had uitgezien. In Duneen verstreek de tijd niet, hier sijpelden de dagen weg.

PJ dipte een vochtige vinger in de toastkrumels in zijn schoot, bracht hem naar zijn mond en zuchtte. Net elf uur geweest. Nog een dikke anderhalf uur tot de lunch. Welke dag was het vandaag? Woensdag. Karbonaadjes. En als toetje waarschijnlijk de krumeltaart van gisteravond, dacht hij, maar toen herinnerde hij zich dat hij die had opgegeten voordat hij naar bed ging, staand voor de grote koelkast. Hij bloosde licht bij de gedachte dat mevrouw Meany, zijn huishoudster, de lege schaal zou aantreffen op het aanrecht. In

gedachten zag hij voor zich hoe ze die met een afkeurend geluidje onder de warme kraan hield, terwijl ze alweer plannen maakte voor het volgende baksel waarmee ze hem kon verleiden. Als zij er niet was geweest, zou hij de helft dunner zijn, daar was hij van overtuigd. Hij kon 's middags ook best gewoon een boterham eten, hij hoefde geen twee warme maaltijden per dag, en al helemaal geen twee toetjes. En haar uitgebreide ontbijt van spek, worst en gebakken eieren at hij alleen maar op omdat ze het al voor zijn neus had neergezet voordat hij bezwaar kon maken. Zijn arm maakte een schokkerige beweging toen hij zich voorstelde hoe hij de deur van de koelkast tegen haar tengere lijf zou rammen, zodat ze als een pudding in elkaar zou zakken op de keukenvloer. Dan was het meteen afgelopen met de blik die ze hem altijd toewierp wanneer ze zijn bord afruimde, met de woorden: 'Ik hoef niet te vragen of het heeft gesmaakt, brigadier!'

Een klopje op de zijruit van de auto onderbrak zijn gewelddadige overpeinzing. Het was mevrouw O'Driscoll zelf, van de winkel. Normaal gesproken zou het haar dochter zijn, Mairead, of dat magere Poolse meisje van wie hij de naam nooit kon onthouden; hij vond het gênant om te vragen hoe ze ook weer heette. PJ draaide de contactsleutel om, drukte het knopje in om het raampje te openen en schraapte zijn keel. Hij had geen woord gesproken sinds hij om kwart voor negen die ochtend mevrouw Meany gedag had gezegd.

'Wat een weertje, hè?'

'Inderdaad, de Heer zij geprezen. Ik kom u een kop thee brengen, dan hoeft u de auto niet uit.'

Mevrouw O'Driscoll glimlachte haar kleine, rechte tanden bloot. Het was aardig bedoeld, en toch hoorde PJ alleen maar een vrouw die lachte om een dikke kerel zoals hij – ingeklemd achter het stuur – terwijl ze genoegens schepte uit haar eigen slanke figuurtje. Ze stak hem een kop-en-schotel toe waar de damp van afkwam. Toen verscheen haar andere arm in zicht, en ze duwde een bord onder zijn neus met daarop een scone, dik met jam besmeerd.

‘Ze komen net uit de oven en de jam is gemaakt door de domineesvrouw.’

‘U bent te goed voor me,’ zei hij met een geforceerd lachje. Wie had gedacht dat een eenvoudige scone zulke verwarrende emoties zou kunnen oproepen? Hij voelde zich betutteld, woedend, gulzig, hongerig en verslagen, allemaal tegelijkertijd.

‘Geniet er maar van. En maakt u zich geen zorgen, ik stuur Petra dadelijk wel even om het bordje te halen. U hebt het vast gauw genoeg leeggegeten!’ Weer die lach, en weg was ze, over het voetpad terug de winkel in.

PJ zette de kop-en-schotel op de passagiersstoel en pakte de scone. Hij dwong zichzelf om het ding in twee happen op te eten in plaats van het in één keer in zijn mond te stoppen, en hij likte de klodders jam uit zijn mondhoeken. Toen zette hij het bord weg, bracht de kop-en-schotel naar zijn mond en slurpte van zijn thee. Op de radio stelde een presentator filmvragen. Noem de oorspronkelijke *Ghostbusters*. Dat was niet zo moeilijk. Bill Murray, Dan Aykroyd en... wie was die andere ook alweer? PJ sloot zijn ogen om zich het gezicht van de acteur voor de geest te halen, maar in plaats daarvan verscheen het grijnzende gelaat van Emma Fitzmaurice. *Ghostbusters* was de film waar hij met haar naartoe was geweest. Hij voelde de gloeiende schaamte door zijn lijf trekken alsof het gisteren was. Zijn onhandige poging om zich zo in de krappe bioscoopstoel te wurmen dat hij een arm om haar schouders zou kunnen slaan. De manier waarop ze daarna naar hem keek en lachte... Geen enkele poging om zijn gevoelens te sparen, alleen maar pure hoon. Waarom was ze dan met hem naar de film gegaan? Hoe vervelend of vernederend het ook geweest zou zijn als ze nee had gezegd, het was altijd beter dan daar in het donker strak naar het witte doek te staren en zijn tranen in te houden terwijl zij met schokkende schouders van het lachen naast hem zat. Die fout had hij daarna nooit meer gemaakt.

Weer een klopje op het raam. Hij draaide zich om in de veronderstelling hoe-heette-ze-ook-alweer te zien, maar voor het raam-

pje verscheen een onbekend gezicht, een lange man van eind veertig met een gelooide huid en een geschoren schedel om zijn voortijdige kaalheid te verhullen. Hij droeg een fluorescerend gele hes en had een bouwhelm onder zijn arm. PJ nam aan dat hij op de bouwplaats van de nieuwe woonwijk achter de basisschool werkte. Het raampje zoefde naar beneden.

‘Brigadier, de voorman heeft me gestuurd om u te komen halen. We hebben daarboven iets gevonden.’ De bouwvakker zwaaide vaag in de richting van de school.

Het was een fijn gevoel. Ze hadden hem nodig. Nadat PJ zonder enige haast een slok thee had genomen, keek hij op en vroeg: ‘Wat voor iets?’

Het onderzoek was begonnen.

‘Misschien stelt het niets voor. Een paar van onze mannen werken gewoon door, maar het leek de voorman en mij beter als er even iemand naar zou komen kijken.’

‘Juist, ik ga wel. Wil je met me meerijden?’

‘O, graag. Dank u wel.’

PJ herinnerde zich ineens dat hij een kop-en-schotel in zijn hand had, en op de stoel naast hem stond natuurlijk het lege bord. Wat een gênante toestand. Hij was niet de snelle, moderne politiemans die hij zou willen zijn. Na een korte aarzeling bracht hij zichzelf in herinnering dat hij hier de brigadier was en de ander slechts een eenvoudige werkman. Hij hield het serviesgoed omhoog.

‘Zou je zo goed willen zijn deze even voor me naar binnen te brengen?’

De bouwvakker verroerde zich niet. Zou hij weigeren? Was hij misschien traag van begrip? Maar toen pakte de man zonder een woord te zeggen het spul aan en liep de winkel in, waarna hij terugkwam en plaatsnam op de passagiersstoel. Eenmaal in de auto bleek hij een stuk forser te zijn dan PJ had gedacht toen hij daarnet op straat stond. Hun schouders raakten elkaar. Terwijl brigadier Collins de motor startte en de auto in z'n achteruit zette, legde

hij zijn hand achter de andere stoel om beter door de achterraut te kunnen kijken. Die ongemakkelijke handeling, de fysieke nabijheid van een warm lichaam, maakte dat zijn gedachten onmiddellijk terugkeerden naar de donkere bioscoop met Emma, alleen werd er deze keer niet gelachen.

De auto reed langzaam achteruit, waarbij het grind bevredigend knerpte, en PJ schakelde soepel en reed vlot de heuvel op naar het oostelijk deel van het dorp, langs de school in de richting van wat eens de boerderij van de familie Burke was geweest. Zowel Susan Hickey als de collie keek op toen de politieauto uit het zicht verdween, met achterlating van een wolk stokoud stof.

Brigadier Collins bromde onwillekeurig. Om de een of andere reden voelde hij zich goed. Hij voelde zich een winnaar.

Nog voordat het zachte gebrom van de surveillancewagen was weggeëbd, ging de winkeldeur van O'Driscoll open en kwam Evelyn Ross naar buiten. Met haar vuurrode wollen jas, rieten mand en donkerblauwe baret leek ze niet thuis te horen in de hoofdstraat van Duneen. Haar lengte, het kastanjebruine haar en de fijne geelaatstrekken maakten haar leeftijd erg moeilijk te schatten – ergens in de veertig? – maar ze was het type vrouw dat tennispartijtjes organiseerde in de Hamptons of rondging met een dienblad vol bisschopswijn voor de ruiters voorafgaand aan de jacht; niet iemand die traag langs de telefooncel en de garage liep met niets anders in haar mand dan een zakje havervlokken en de *Southern Star* van die week. Behoedzaam koos ze haar weg over het korte stukje ongelijk trottoir, en ze knoopte haar jas open. Het was erg mild voor eind november. De collie liep een paar meter met haar mee, maar verdween toen naar het terrein voor de garage, terug naar huis. Susan Hickey keek niet eens op.

In het dorp en de omliggende gemeenten was Evelyn 'welbekend', zou je kunnen zeggen. Niet echt beroemd, maar iedereen wist wie ze was. En wie het niet wist, zou het gauw genoeg te horen krijgen. Ze was een van de gezusters Ross van Ard Carraig. Er waren er drie: Abigail, Florence en de jongste, Evelyn. Ze woonden, alle drie ongetrouwd, in het grote ouderlijk huis met de stenen gevel zo'n anderhalve kilometer buiten het dorp.

Hun ouders waren destijds het meest welgestelde echtpaar in de omgeving, met een goed lopende boerderij en vage investerings-

plannen. Robert Ross had de grond ingebracht terwijl zijn bruid Rosemary, als enige dochter van een bankdirecteur in Cork, de aandelen in handen had. Iedereen hield zijn hart vast voor het meisje uit de grote stad dat op een boerderij moest gaan wonen, maar ze was er juist opgebloeid. Algauw was er geen comité of bestuur meer dat niet trots kon melden Rosemary Ross onder zijn gelederen te mogen rekenen.

Het jonge stel was dolgelukkig geweest met de geboorte van hun eerste dochter Abigail, maar al werd er niet over dat soort zaken gesproken, de vreugde was omgeslagen in voelbare teleurstelling tegen de tijd dat de derde baby zich had aangediend. Het voelde onrechtvaardig. Waar bleef hun zoon? Na Evelyn waren er nog twee miskramen geweest en daarna niets meer. Robert merkte dat zijn verlangen naar Rosemary en een zoon zijn vrouw begon op te breken. De volle, vochtige kussen veranderden in een lichte beroering door kuise lippen zodra het licht uitging. Twee mensen lagen in het donker, vervuld van liefde, maar beide met het gevoel dat ze de ander tekortdeden. Sommige huwelijken ontvlammen, andere kwijnen weg, en sommige houden zich gedeisd als een gewond dier, verslagen.

Vreemd genoeg was het de kanker die het huwelijk nieuw leven inblies. In Rosemary's laatste maanden kwamen Robert en zij tot de ontdekking dat hun liefde er nog was, begraven onder vele lagen misverstanden en gemiste kansen, wachtend tot ze werd opgegraven, zoals die volmaakt geconserveerde veenlijken die soms gevonden worden. Natuurlijk bleven de gevoelens onuitgesproken, maar ieder kopje thee dat hij haar bracht zonder dat ze erom hoefde te vragen – te sterk of met te veel melk, vaak met een voetenbadje, door ruwe vingers neergezet op het nachtkastje naast haar rozenkrans – vertelde haar dat hij nog altijd van haar hield. En in die eindeloze donkere uren voordat de zon opkwam, wanneer ze hem toestond haar magere, knokige lijf in zijn armen te nemen terwijl ze hilde, begreep hij dat zij nog van hem hield.

Evelyns eerste schooldag na de begrafenis van haar moeder was zwaar geweest. De meeste meisjes ontliepen haar omdat ze niet wisten wat ze moesten zeggen of hoe ze zich moesten gedragen, en de enkeling die haar niet uit de weg ging, wilde alleen maar weten of ze het lijk had gezien. Het was een opluchting om terug te komen bij de poort van Ard Carraig, en terwijl ze over de met bomen omzoomde oprijlaan naar het woonhuis liep, haar schooltas zwaar op haar rug, stond ze zichzelf toe om te huilen. Ze had de hele dag geen traan gelaten en ze wist dat haar moeder trots op haar zou zijn geweest, maar nu ze naar de donkere ramen verderop keek, werd het haar te veel. Alles leek grauw en somber en dat zou altijd zo blijven, want haar mama was er niet meer.

Toen ze achterom liep naar de tuin, voelde ze hoe de koude wind haar natte wangen droogde. Haar voetstappen vertraagden terwijl ze het binnengaan van de koude, sombere keuken probeerde uit te stellen. Geen radio. Geen zoete geuren van een taart die op het rek stond af te koelen. Bij de achterdeur aangekomen zag ze licht branden in de werkplaats achter het huis. In de loop der jaren zou ze deze korte afstand nog vaak in gedachten opnieuw afleggen en ieder detail aandachtig bekijken. De tien, twaalf passen over de glibberige kinderkopjes, haar tengere hand die de zware deur met de afbladderende verf openduwde, de schaduw op de vloer die langzaam heen en weer bewoog, de zware werkschoenen met de vieze zolen en één loshangende veter, de handen die haar nog diezelfde ochtend een klopje op het hoofd hadden gegeven en die nu slap hingen. Het kraken van het touw. Op dat punt eindigden haar herinneringen. Nooit zag ze zijn gezicht. Het gezicht van haar vader die niet had kunnen leven in een wereld zonder zijn Rosemary.

Aanvankelijk had iedereen zich afgevraagd hoe het verder moest met de drie zusjes Ross. Vrouwen uit het dorp waren naar het huis gekomen om te helpen met de maaltijden en diverse mannen hadden geholpen bij het regelen van de begrafenis. Het werd echter al gauw duidelijk dat hun hulp niet nodig en ook niet welkom was.

De oudste van de drie, Abigail, nam de leiding, en het leek bijna alsof ze haar hele leven op deze omstandigheden had gewacht. Ze verhuurde de grond aan een plaatselijke boer en van de opbrengst kon Florence op kamers om de lerarenopleiding te gaan volgen. Evelyn runde het hele huishouden, ook al was ze de jongste van de drie; ze nam het grootste deel van de schoonmaak op zich en kookte vrijwel dagelijks. Ze had zich destijds voorgesteld dat er vanzelf een einde aan die situatie zou komen, maar op de een of andere manier leek er nooit een geschikt moment aan te breken om Abigail alleen te laten. En toen Florence terugkwam naar Duneen om les te gaan geven op de plaatselijke school, was het alsof ze waren voorbestemd om altijd bij elkaar te blijven, verbonden door hun verdriet en het grote huis dat alle mooie herinneringen aan betere tijden was vergeten.

Maar nu, zesentwintig jaar later, terwijl ze met haar rieten mand door dezelfde straat liep, dacht Evelyn Ross niet aan vroeger. Abigail's damesvriendinnen kwamen na het eten bridgen en Evelyn maakte plannen voor de hapjes die ze later op de avond zou binnenbrengen op de theewagen. Misschien moest ze maar eens het goede servies gebruiken, met de gele rozen. Of was dat wellicht een beetje overdreven? Zou Abigail afkeurend met haar ogen rollen? Evelyn besloot dat het haar niet uitmaakte. Het was een mooi servies, en waar zouden ze het voor moeten bewaren? Welke gelegenheid op Ard Carraig zou nou ooit bijzonder genoeg zijn om het gebruik ervan te rechtvaardigen?

Eenmaal binnen hing ze haar jas aan de kapstok naast de vriezer, zette de radio aan en begon met het maken van de lunch. Ze keek op de klok: 12.15 uur. Florence zou dadelijk uit school komen en ze had altijd haast. De soep stond dampend op het fornuis en de sneden sodabrood lagen in waaivorm gerangschikt op een schaal toen ze het vertrouwde ting van de fietsbel hoorde. Florence gooide haar fiets tegen de muur naast de achterdeur en kwam naar binnen gesneld, samen met een vlag koude lucht.

Van de drie zussen werd Florence beschouwd als de knapste. Ze droeg haar lichtbruine haar op schouderlengte, naar één kant gekamd. Evelyn benijdde haar om haar rondingen, zoals het in de bladen wordt genoemd, al kleepte Florence zich nooit zo dat ze optimaal uit de verf kwamen: de degelijke rokken en de dikke gebreide truien die het grootste deel van haar garderobe vormden gaven haar altijd een beetje de aanblik van een strenge schooljuf. Ze leek buiten adem te zijn, meer dan anders. Evelyn voelde meteen aan dat ze nieuws had.

‘Wat een toestand!’

‘Wat is er dan?’

‘Ik was net de aardrijkskundeles aan het afronden toen de politiewagen op hoge snelheid langsreed.’

Florence hing haar anorak over de rugleuning van een stoel en ging zitten. Ze speelde met een stukje brood en zweeg even om de spanning op te voeren.

‘En toen?’

‘Ik zocht er eerst niks achter, maar toen ik daarnet vertrok, zag ik dat hij bij het nieuwbouwproject geparkeerd stond. Omdat ik niet te nieuwsgierig wilde overkomen ben ik er niet naartoe gefietst, maar in het dorp zag ik een paar bouwvakkers voor de winkel staan en toen ben ik afgestapt om te vragen wat er aan de hand is. Je raadt het nooit!’

‘Inderdaad, ik raad het nooit,’ zei Evelyn, die twee soepkommen uit het dressoir pakte. Ze kende dit spelletje.

‘Er is iets gevonden toen ze de fundering aan het uitgraven waren, en ze denken dat het een lijk is!’

De soepkommen belandden met een klap op de vloer, en de scherven verspreidden zich tot in alle hoeken van de kamer.

Duneen was op de een of andere manier door de mazen van het world wide web geglipt. Geen 4G, geen 3G, geen bereik. PJ staarde naar zijn onbruikbare mobiele telefoon en wist even niet wat hij moest doen. Het leed weinig twijfel dat de bouwvakkers een lijk aan de oppervlakte gebracht hadden, of op z'n minst een deel van een lijk. De lange witte beenderen die als eerste hun argwaan hadden gewekt hadden nu, op die grote hoop donkere aarde, gezelschap gekregen van iets wat onmiskenbaar een mensenschedel was.

Hij was zich er sterk van bewust dat de voorman en de andere mannen om hem heen hem verwachtingsvol aanstaarden. Ze stonden doodstil, allemaal gehuld in de verplichte gele hesjes, de witte bouwhelmen ongemakkelijk wiebelend op hun hoofden. PJ had ook een bezoekende hoogwaardigheidsbekleder kunnen zijn, of de pastoor die de bouwplaats kwam zegenen. Hij probeerde zich niets aan te trekken van het straaltje zweet dat langs zijn neus omlaag liep. Dit was duidelijk een moment waarop hij gezag diende uit te stralen, terwijl hij in werkelijkheid het liefst een hogere macht zou inschakelen. Hier waren rechercheurs nodig, lijkschouwers en rollen van dat politielint dat wordt gebruikt bij ernstige incidenten. Hij wist dat hij dat nog ergens moest hebben liggen, maar god wist waar. Vage herinneringen aan de politieschool in Templemore vertelden hem dat je in geen geval een plaats delict onbewaakt mocht achterlaten, maar tegelijkertijd besepte hij dat hijzelf wel op die hoop beenderen zou kunnen liggen tegen de tijd dat toevallig een van zijn meerderen zou langsrijden. Hij wendde zijn blik af van de opgra-

ving, keek naar de lagergelegen school en haalde zijn notitieboekje tevoorschijn om tijd te rekken, in de vurige hoop de indruk te wekken van een professional die het protocol volgde.

Het was nog nooit zo stil geweest op een bouwplaats. In een nabijgelegen boom koerde zachtjes een houtduif en in de verte was een stationair draaiende tractormotor te horen. Een bouwvakker onderdrukte een kuch. Moest hij het stoffelijk overschot onbeheerd achterlaten en zelf alarm gaan slaan, of moest hij op de plaats delict blijven en iemand anders op pad sturen om de buitenwereld in te lichten over de spannendste gebeurtenis in zijn hele loopbaan? Een plotselinge zekerheid raasde door zijn aderen. Hij sloeg het notitieboekje open en keek de voorman aan.

‘Heb je hier touw?’

‘Jazeker.’

‘Juist. Zet dit gebied hier af, van de beenderen tot aan de andere kant van de fundering. Kun je dat regelen?’

‘Geen probleem.’

‘Daarna wil ik dat je ervoor zorgt dat niemand dat gebied betreedt.’ Hij liep in de richting van zijn auto. ‘Helemaal niemand, tot wij terug zijn met...’

Shit! Hij kon niet op het woord komen. Hoe heette het ook alweer? Toe nou, toe nou, toe nou, smeekte hij zijn hersenen.

‘Forensisch! Met het forensisch team,’ maakte hij de zin net iets te luid af, met een brede glimlach die niemand begreep, alleen hijzelf.

Het pand dat dienstdeed als het politiebureau van Duneen was zijn bestaan ooit begonnen als bungalow voor een gepensioneerde leraar: een vierkant pand met een korrelige gevel, in het midden een portiekje en aan weerskanten daarvan een groot, rechthoekig raam. De voormalige huiskamer, met perzikkleurige tegels rond de haard en een grof gestuukt plafond, deed tegenwoordig dienst als kantoor voor PJ, terwijl hij de overige vertrekken in gebruik had als woonhuis. Het basismeubilair was door de politie verstrekt, de

rest was een combinatie van koopjes uit de kringloopwinkel en een paar stukken die zijn zussen hadden achtergelaten na de dood van hun ouders. Het was de lukrake inrichting die je ook wel vindt in een verlopen bed and breakfast of een bejaardenhuis. Op zich niet oncomfortabel, maar geen plek waar je je thuis voelt.

PJ parkeerde de auto op de korte oprit die het huis scheidde van de straat. Aan de achterkant was een lange, smalle tuin die doorliep tot aan de rivier, wat betekende dat de boel vrijwel iedere winter overstroomde, al was het water tot nu toe nooit voorbij de achterdeur gekomen. De brigadier manoeuvreerde vastberaden en met enige snelheid zijn enorme lijf om de auto heen naar het glazen portiekje. De geur van karbonaadjes hing in de lucht.

Mevrouw Meany stond in de gang op hem te wachten met een theedoek in de hand. De oude dame was PJ's fulltime huishoudster, ook al woonde ze in haar eentje in een cottage aan de andere kant van het dorp. Ze had een flink aantal jaren als huishoudster voor de pastoor gewerkt, maar toen mevrouw Roberts – die het hotel in Ballytorne had gerund – met pensioen ging, had ze mevrouw Meany gevraagd om voor haar te komen zorgen omdat ze niemand anders had. Als bonus had ze beloofd na haar dood de cottage na te laten aan mevrouw Meany. Niemand kon haar het huisje nog afnemen, en als een dier dat een geurspoor uitzet had ze iedere beschikbare centimeter vol gezet met beeldjes en glazen snuisterijen die ze fanatiek afstofte. Na het overlijden van mevrouw Roberts had ze voor diverse dorpsbewoners gekookt en schoongemaakt, waarna ze fulltime op het politiebureau aan de slag gegaan was.

‘Ha, daar bent u, brigadier. Ik dacht al dat er iets gebeurd was.’ Ze sloeg de theedoek over haar schouder en draaide zich om om naar de keuken te lopen.

‘Nou, mevrouw Meany...’ Hij hoorde zijn eigen stem. Hij klonk kwaad. Waarom klonk hij nou kwaad? ‘Er is inderdaad iets gebeurd.’

De oude dame draaide zich weer om, met een gepast geschokte en tevens geïntregerde blik in haar ogen.

Tevreden over haar reactie vervolgde PJ: 'Ik heb een stoffelijk overschot gevonden.'

'Pardon?'

'Een lijk, van een mens!'

Zijn hele leven had hij gewacht op het moment dat hij deze woorden kon uitspreken en het voelde precies zo lekker als hij zich altijd had voorgesteld.

'God bewaar ons!' wist mevrouw Meany ademloos uit te brengen, en ze bracht beide handen naar haar hals alsof ze een denkbeeldig vest dichttrok. 'Waar?'

'Ik heb nu geen tijd, ik moet Cork inlichten,' kondigde hij aan, en hij liep zijn kantoor in. Mevrouw Meany bleef achter in een merkwaardig dansje van onzekerheid bij de keukendeur, als een figuurtje in een weerstation dat niet weet of er regen of zon zal komen.

Zodra PJ de telefoon had opgehangen, voelde hij zich merkwaardig leeg. Er was hulp onderweg; dat was wat hij wilde, wat hij nodig had, maar als de hulp troepen er straks waren, zou dit niet langer zijn zaak zijn. Hij zou dan slechts een nutteloze kerel zijn die rondliep op de plaats delict, een soort misdaadbutler in dienst van degenen die de identiteit van het lijk en de doodsoorzaak zouden achterhalen. Waren het heel oude beenderen? Was er sprake van een misdrijf? De hoge heren uit Cork zouden op z'n vroegst over een uur in het dorp aankomen. Kon hij in de tussentijd nog wat doen? Misschien kon hij de komende zestig minuten de zaak oplossen. PJ glimlachte om zijn eigen dwaasheid.

Een klopje op de deur, en voordat hij iets kon zeggen, kwam mevrouw Meany binnen met een dampend bord eten. PJ schoof zijn stoel bij het bureau vandaan.

'Vandaag geen tijd om te lunchen, mevrouw Meany.'

'Geen lunch?' Ze vroeg het op een toon alsof hij had aangekondigd nog diezelfde middag zelfmoord te plegen. 'Toch wel een hapje

voordat u gaat?’ Ze boog het hoofd als een hond die achter zijn oren gekriebeld wil worden. Toen zette ze het bord op zijn bureau en pakte mes en vork uit de zak van haar schort.

‘Het spijt me, mevrouw Meany, ik moet terug naar de bouw. Er zijn collega’s onderweg om het terrein af te zetten.’

Mevrouw Meany trok haar denkbeeldige vest nog eens dicht. ‘De boerderij van Burke? Is het stoffelijk overschot dáár gevonden?’

‘Inderdaad.’ PJ trok zijn jasje weer aan.

‘In wat voor staat is het?’

‘Alleen maar botten – we kunnen er verder nog niks over zeggen.’

De oude dame zocht steun bij het bureau en hapte naar adem, als een grijze goudvis. Haar stem was niet meer dan een fluistering. ‘Ach, moeder Maria... zou het misschien Tommy Burke kunnen zijn?’

De brigadier liep terug het kantoor in. ‘De vorige eigenaar? Maar die is toch niet dood?’

‘Niet?’ Ze kneep haar ogen tot spleetjes alsof ze telepathisch een boodschap op PJ probeerde over te brengen.

‘Hij is er toch vandoor gegaan destijds? Na gedoe met een vriendinnetje?’

‘Dat dachten we allemaal, maar bij mijn weten is er geen levende ziel in het dorp die ooit nog wat van hem heeft gehoord of gezien, en het is nu zeventien jaar... nee, langer geleden. U bent al bijna vijftien jaar hier, dus zijn verdwijning is eerder twintig jaar geleden. Het zou helemaal niet zo gek zijn als nu zou blijken dat hij al die tijd daar begraven heeft gelegen.’ Ze streek een pluk grijs haar achter haar oor en wreef langzaam over de zijkant van haar gezicht. ‘Ik durf er niet aan te denken. Al die jaren koud en alleen, en niet eens een steen die zijn graf markeert.’

Tot PJ’s afgrijzen had de oude vrouw tranen in haar ogen.

‘Ach, mevrouw Meany, maakt u zich niet zo van streek. We kunnen nog niet weten wie het is of hoe de lichamelijke resten daar terechtgekomen zijn. Zet maar water op voor thee, misschien heb

ik straks meer nieuws.’ Hij legde zijn hand op haar schouder en leidde haar naar de deur.

‘Dank u wel, brigadier. Ik weet het niet. De gedachte dat... dat hij... Ik weet het gewoon niet.’ Ze deed de deur achter zich dicht.

Brigadier PJ Collins durfde amper adem te halen. Niemand van de hoge heren te bekennen – zelfs nog geen collega’s – en hij had al een aanwijzing. Hij zag zichzelf al staan, met één voet op een hoop zand, om aan te geven waar de woonboerderij vroeger stond en om de rest van het team bij te praten.

Hij pakte een van de karbonaadjes en nam een grote hap.